

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 33, No 3 (1982)

Υπεύθυνα σύμφωνα με το νόμο

ΠΡΟΪΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Επισημοί Σωματείο άνεγνωρισμένο, άποφ. 110/19.2.1975
 οδικοί: Αθηνών.
 άρος γ ι τό έτος 1982.
 Κουη κης

ΟΤΗΣ Έκείδεται ύπό αίρετής πεντα-
 ελοός συντακτικής έπιτροπής (Σ.Ε.)
 κελόν τής Ε.Κ.Ε.

ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ό Πρόεδρος τής
 Ε.Ε. Λουκάς Εύσταθίου, Ζαλοκίστα 30,
 Χαλάνδρι, Τηλ. 6823439

Ενικής Έπ.:
 Πεπποός
 άόμένος
 Λαμητριάδης
 άρίγγης
 άεροσοφία - Έκτύπωση
 ΕΠΙΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
 ά. 12 16 Αθήνα
 17513 - 9214820
 ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Αθήνα

Άδεια:
 ά. 546
 άχοδρομείο

άφαιρικό	άρχ.	500
άφαιρικό	»	1000
άφαιρικών ήμεσών	»	300
άφαιρικών άλλοδαπής	»	500
άφαιρικών άλλοδαπής	»	200
άφαιρικών	»	1000

P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

L. Efstathiou
 Zalogkosta 30,
 Halandri
 Greece

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 S.A. 20 per year.

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 33
 ΤΕΥΧΟΣ 3

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
 1982

Bulletin

OF THE HELLENIC
 VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 33
 No 3

JULY - SEPTEMBER
 1982

Έπιτομή και άμβόσματα άποστέλλονται έπ' όνό-
 μωι κ. Στ. Μάλαρη Κτην. Ίνστι. Ύγιανής και Τε-
 χνολογίας Τροφίμων. Ίερά όδός 75, Τ.Τ. 301
 Αθήνα. Μόλιτες έπιστολές κ.λπ. άποστέλλονται
 στον κ. Α. Εύσταθίου, Κτηνιατρικό Ίνστιτούτο
 Φυσιολογίας, Άνεπαράγωγής και Διατροφής
 Ζώων, Νασιπόλεος 9-25, Άγία Παρασκευή Άττι-
 κής.

Coexistence of Myeloma and Leishmaniasis in a dog

Γ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ, Α. ΔΟΝΟΣ, Η. ΜΑΝΗΣ, Χ.
 ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

doi: [10.12681/jhvms.21551](https://doi.org/10.12681/jhvms.21551)

Copyright © 2019, Γ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ, Α. ΔΟΝΟΣ, Η. ΜΑΝΗΣ, Χ.
 ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ Γ., ΔΟΝΟΣ Α., ΜΑΝΗΣ Η., & ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Χ. (2019). Coexistence of Myeloma and Leishmaniasis in a dog. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 33(3), 271–278. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21551>

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΥΠΑΡΕΣΗΣ ΜΥΕΛΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΕΪΣΜΑΝΙΑΣΗΣ ΣΕ ΣΚΥΛΙ*

Γ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ, Α. ΔΟΝΟΣ, Η. ΜΑΝΗΣ, Χ. ΣΑΡΡΗ - ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

COEXISTENCE OF MYELOMA AND LEISMANIASIS IN A DOG

G. PAPACHARISIS, A. DONOS, E. MANIS, H. SARRI-PAPATHEODOROU

SUMMARY

Examining a dog-case of Leishmaniasis in the area of Epirus it was also diagnosed Myeloma. Both diseases have common characteristics but also big variations.

The coexistence in the certain case could be considered as a "coincidence" because other cases of leishmaniasis were negative for Myeloma.

Leishmaniasis is diagnosed for first time in the area of Epirus and requires further study.

Ἡ λείσμανίαση εἶναι νόσημα πού ὀφείλεται στό πρωτόζωο λείσμανία, προσβάλλει τὰ ζῶα καί τόν ἄνθρωπο μέσω ἑνός φλεβοτόμου. Διασπείρεται στό ἐνδοθηλιακό σύστημα ὅπου καί πολλαπλασιάζεται.

Τό μυέλωμα εἶναι κακοήθης νόσος ἄγνωστης αἰτιολογίας πού χαρακτηρίζεται ἀπό νεοπλασία τοῦ πλασματοκυτταρικοῦ ἴστού, ἀναιμία, ἀπέκκριση ἰδιάζουσας πρωτεΐνης στά οὖρα ἢ στό αἷμα πού συνοδεύεται πολλές φορές ἀπό ἀλλοιώσεις τῶν ὀστέων.

Αἰτιολογία - Ἐπιδημιολογία Λείσμανίασης

Τὰ συνηθέστερα εἶδη λείσμανίασης εἶναι:

1ον) Λείσμανία Δονοβάνειος (L. Donovani) ἢ ὁποία προκαλεῖ τήν σπλαχνική λείσμανίαση ἢ Kala-Azar.

* Κτηνιατρικό Ἐργαστήριο Ἰωαννίνων

2ον) Λεισμάνια ή τροπική (L. Tropica) ή όποία προκαλεϊ την δερματική λεισμανίαση ή φύμα τής 'Ανατολῆς.

3ον) Λεισμανίαση ή Βραζιλιανή ή όποία είναι μορφή δερματικής λεισμανιάσεως γνωστή με τὸ όνομα Espundia.

Πηγή τής νόσου είναι τὸ σκυλί κατά κύριο λόγο και ακολουθοῦν σπανιότατα ή γάτα και τὰ άγρια τροκτικά.

Διάμεσος ξενιστής είναι μιὰ σκνίπα ὁ Phlebotomus Papatasi και Mayor.

Περίπτωση λεισμανιάσης στην 'Ηπειρο σὲ σκυλιά δὲν περιγράφτηκε παρόλο πὸ κατά καιρούς αναφέρθηκαν περιστατικά σὲ ανθρώπους.

Περίπτωσή μας

Ίστορικό — Κλινική εικόνα.

Τὸ περιστατικό άφορᾷ ένα σκυλί, έλληνικό ίχνηλάτη, ήλικίας 2,5 έτων άρσενικό, τὸ όποιο διέμενε στὰ Ίωάννινα. Σύμφωνα με τὸ άναμνηστικό, πρὸ μηνός παρουσίασε μεγάλη άπίσχανση, τριχόπτωση γύρω στὰ μάτια, στὸ κεφάλι και στην οὔρα. 'Η ὄρεξη ἦταν κανονική. Έπαιρνε τακτικά άντιπαρασιτικά φάρμακα. Κατά διαστήματα παρουσίαζε συμπτώματα άπάθειες ή αντίθετα έντονο έκνευρισμό.

Κατά την εξέτασή μας διεπιστώθηκε πιτυρόμορφη δερματίτιδα, έπιπεφυκίτιδα, τριχόπτωση, υπερβολική άνάπτυξη τών ὀνύχων, τών ὀποιών ή ὄψη ἦταν ξερή, ή δὲ έπιφάνειά τους ρυτιδώδης. Τὰ ὑποδόρια λεμφογάγγλια κατά την ψηλάφιση ἦταν διογνωμένα, οί βλεννογόνοι άναιμικοί.

Κατά την ήμέρα τής εξέτάσεως δὲν παρουσίασε πυρετό και οὔδέποτε κατά τὸ παρελθόν θερμομετρήθηκε.

Έργαστηριακές εξέτάσεις

1ον) Έγινε αίμοληψία με άντιπηκτικό και χωρίς

2ον) Έγιναν έπιχρίσματα από λεμφαδένες και από τὸ στέρνο τὰ όποια έχρώθησαν κατά Giemsa

3ον) Έγινε δειγματοληψία οὔρων.

4ον) Έγινε δειγματοληψία κοπράνω για παρασιτολογικές εξέτάσεις

5ον) Έγινε δειγματοληψία ξεσμάτων από τὸ δέρμα για έκτοπαράσιτα.

Άποτελέσματα Έργαστηριακῶν εξέτάσεων

1) Αίματος

1ον) Αίματοκρίτης 17% (Φ.Τ. 50-53%)

2ον) Ταχύτητα καθιζήσεως έρυθρῶν

1η ὄρα 9mm (Φ.Τ.2)

2η ὄρα 140mm (Φ.Τ.4)

3ον) Λευκά αίμοσφαίρια 4.700 (Φ.Τ. 8.500)

4ον) Λευκοκυτταρικός τύπος

Ουδέτερόφιλα	64%
Βασεόφιλα	0
Ήωσινόφιλα	2%
Λεμφοκύτταρα	33%
Μονοπύρηνα	1%

II) Έπίχρισμα μυελού από τὸ στέρνο χρωσθέντα κατά Giemsa

Άνευρέθησαν α) Λεϊσμάνιες, β) Πλασμοκύτταρα με πολλαπλά κενोटόπια 22%

III) Έπιχρίσματα λεμφαδένος χρωσθέντα κατά Giemsa

Διακρίνονταν αρκετὸς ἀριθμὸς λεϊσμανιῶν

IV) Όροῦ αίματος

Έγινε ἡ δοκιμασία τῆς φορμαλδεϋδης κατά Napier, ἡ ὁποία εἶναι δοκιμασία μὴ εἰδική, με ἀποτέλεσμα θετικό.

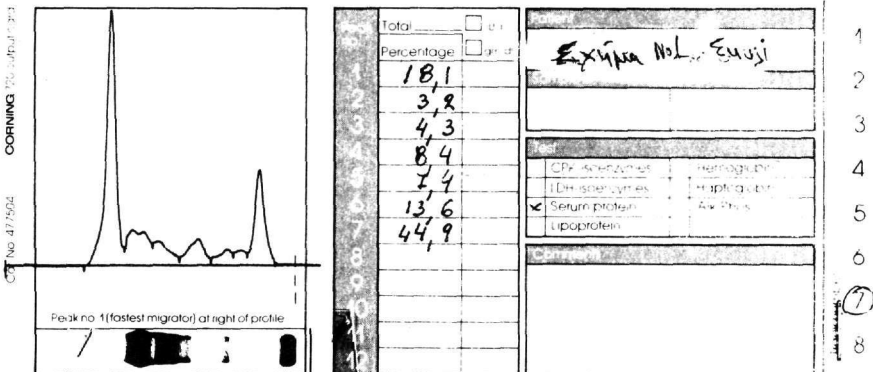
V) Ηλεκτροφόρηση τῶν πρωτεϊνῶν τοῦ ὀροῦ τοῦ αίματος (σχ Νο1)

Κατ' αὐτὴ παρουσιάστηκε παθολογική ἠλεκτροφορητική ταινία, πού ὀφείλεται στὸν πολλαπλασιασμὸ ἑνὸς κλώνου κυττάρων με παθολογική παραγωγή ἀνοσοσφαιρινῶν χαρακτηριστική τῶν παραπρωτεϊναιμιῶν.

VI) Έξέταση οὄρων

Άνευρέθη γλυκοζουρία καὶ λευκωματουρία.

Ἡ εξέταση γιὰ λεύκωμα Bence John ἦταν θετική.

VII) 'Εξέταση κοπράνων

'Αρνητική για παράσιτα.

VIII) 'Εξέταση ξεσμάτων δέρματος

'Αρνητική για έκτοπαράσιτα.

IX) 'Ανατομοπαθολογική εικόνα

Πτώμα σὲ κατάσταση μεγάλης ἀπίσχυσης. Κατὰ τὴν διάνοιξη τῆς κοιλιακῆς κοιλότητος παρατηρήθηκαν τὰ κάτωθι:

Σπλὴν διογκωμένος, ἦπαρ ὠχρὸν καὶ ἐλαφρὰ διογκωμένο, λεμφογάγγλια διογκωμένα, ἔντερα μὲ ἐλαφρὰ βλεννώδη ἔντεριτιδα.

Κατὰ τὴν διάνοιξη τῆς θωρακικῆς κοιλότητος:

Ὅλα τὰ ὄργανα κατὰ φύση

Ὅστα: Ἡ εἰκόνα τῶν μακρῶν καὶ πλατέων ὀστέων δὲν παρουσίαζε τίποτα τὸ παθολογικό.

Οἱ παραπάνω ἐργαστηριακὲς ἐξετάσεις ἐπιβεβαιώνουν τὴν ὑπαρξὴ λεϊσμανίασης, ἀλλὰ συγχρόνως δίνουν στοιχεῖα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ μιᾶς ἄλλης νόσου, τοῦ μυελώματος, ποῦ δίνει παραπροτεϊναιμία, λεύκωμα Bence Johnes, μυελοκυττάρωση.

Θέλοντας νὰ ἐξακριβώσουμε ἐὰν ἡ συνύπαρξὴ αὐτῆ εἶναι συχνὴ ἢ ἀποτέλεσε τυχαῖο γεγονός, σὲ διάστημα 10μηνῶν ἐξετάσθηκαν 24 σκυλιὰ κλινικὰ ὑποπτα γιὰ λεϊσμανίαση.

Σὲ πρώτη φάση γινόταν ἡ δοκιμὴ τῆς φορμαλδεϋδης καὶ ἡ ἐξέταση ἐπιχρισμάτων λεμφαδένος.

Τὰ σκυλιὰ ποῦ ἔδιναν τὴν δοκιμασίαν τῆς φορμαλδεϋδης θετικὴ καὶ τὴν μικροσκοπικὴ ἐξέταση ἀρνητικὴ χαρακτηρίζονταν ὡς ὑποπτα.

Τὰ σκυλιὰ ποῦ ἔδιναν τὴν μικροσκοπικὴ ἐξέταση θετικὴ στὴ συνέχεια ὑποβάλλονταν στὶς ἐξῆς ἐξετάσεις:

Ἡλεκτροφόρηση πρωτεϊνικῶν κλασμάτων ὁροῦ, παρακέντησις στέρνου γιὰ μέτρησις πλασμοκυττάρων, ἐξέτασις οὐρῶν γιὰ λεύκωμα Bence Johnes, γενικὴ αἵματος καὶ καθίζηση.

Θυσιάζονταν καὶ ἀκολουθοῦσε νεκροτομή. Τὰ νεκροτομικὰ εὐρήματα ἦταν περίπου παρόμοια μὲ τὸ πρῶτο ποῦ νεκροτομήθηκε.

Στὸν πίνακα Νο 2 φαίνονται ὀρισμένες ἀπὸ τὶς ἐργαστηριακὲς ἐξετάσεις οἱ ὁποῖες ἔγιναν στὰ 24 ὑποπτα κλινικῶς σκυλιὰ γιὰ λεϊσμανίαση καὶ μυελῶμα οἱ ὁποῖες ἀποδεικνύουν ὅτι:

1ον) 4 ἦταν θετικὰ γιὰ λεϊσμανίαση

2ον) 1 ἦταν θετικὸ γιὰ λεϊσμανίαση καὶ γιὰ μυελῶμα

3ον) 4 ἦταν ὑποπτα γιὰ λεϊσμανίαση

4ον) 15 ἦταν ἀρνητικὰ γιὰ λεϊσμανίαση

ΠΙΝΑΚΑ

Άποτελέσματα εξετάσεων 24 υπό

α/α	Τόπος Διαμονής	Φυλή	Ήλικία	Δοκιμή Φορμαλ-δεύδης	Μικροκή έ
1	Ίωάννινα	Έλλ. ίχνηλ.	2,5 έτων	+	
2	Νησ. Ίωαν.	»	5 έτων	+	
3	Τέρροβο	»	3 »	-	Δέν
4	Γρανίτσα				ύ
	Ζίτσης	»	4 »	+	
5	Ίωάννινα	»	3 »	-	
6	Μπαλντούμα	»	5 »	+	
7	Πάργα	Κυνηγετ.	2 »	+	δέν
8	Τέρροβο	Έλλ. ίχνηλ.	4 »	+	ύ
9	Πάργα	Σέτερ	2,5 »	-	δέν
10	Ίωάννινα	Έλλ. ίχνηλ.	2 »	-	ύ
11	Ήεττόπετρα	»	2 »	-	δέν
12	»	»	3 »	-	ύ
13	»	»	3 »	-	
14	Ίωάννινα	Σέτερ	1,5 »	+	
15	Ίωάννινα	Πόϊντερ	5 »	+	
16	Παρακάλαμος	Έλλ. ίχνηλ.	4 »	+	
17	Νησλ. Ίωαν.	»	4 »	-	δέν
18	»	»	4 »	-	ύ
19	»	»	4 »	-	
20	»	»	4 »	-	
21	»	»	4 »	-	
22	»	»	4 »	-	
23	»	»	4 »	-	
24	»	»	4 »	-	

Τὰ δύο νοσήματα εἶχαν ὀρισμένα κοινὰ γνωρίσματα ὅπως ἀναιμία, μεγάλη ταχύτητα καθιζήσεως, λευκοπενία, ἀλοίωση τῶν σχέσεων τῶν πρωτεϊνικῶν κλασμάτων τῶν ὀρῶν, πλασμοκυττάρωση ἀλλὰ καὶ μεγάλων διαφορῶν ὅπως:

—Τὸν αἰτιολογικὸ παράγοντα

—Τὴν παραπρωτεϊναιμία

—Τὸ λεύκωμα Bence Johnes

Ἐκ τῶν παραπάνω μπορούμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ περιστατικὸ τῆς λεισημανιάσεως καὶ μυελώματος ἦταν τυχαῖο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ἐξετάζοντας μιὰ περίπτωση Λεισημανιάσεως σὲ σκυλί στὸ χῶρο τῆς Ἡπείρου, διαγνώσαμε πλὴν αὐτῆς καὶ μυέλωμα.

Τὰ δύο νοσήματα ἔχουν κοινὰ γνωρίσματα ἀλλὰ καὶ μεγάλες διαφορές.

Ἡ συνύπαρξή τους στὴν προκειμένη περίπτωση συμπεραίνεται ὅτι ἦταν τυχαία, καθότι τὰ λοιπὰ περιστατικά Λεισημανιάσεως ἦταν ἀρνητικά γιὰ μυέλωμα.

Ἐπίσης μὲ τὴν παροῦσα ἐργασία ἀποδεικνύεται γιὰ πρώτη φορά στὴν Ἡπειρο ἡ ὑπαρξὴ Λεισημανιάσεως τῆς ὁποίας ἡ ἔκτασις χρήζει ἐρεῦνης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γαρδίκας Κ. (1973): Αἱματολογία 563, 675
2. E. Colella e E. Casamassina Vet. (1975): Ital. 363
3. Ἄντ. Ἐμμανουηλίδου — Ἀρσένη (1967): Μικροβ. κλιν. & Ἐργαστ. 363
4. Ν. Ματσανιώτη (1972): Παιδιατρικὴ 38
5. Pampiglione S e coll (1974): Giorn. Mal. Infett. e parassit 26, 969.
6. Ι. Παπαβασιλείου (1967): Μυκητ. Πρωτ. Ἑλμινθ. 84
7. F. Pasguallini (1968): Manual per tecnici di Labor. 1656
8. J. Rullier et A. Parodi (1968): Labor et diagnostic Med. Vet. 218
9. Ἴππ. Τσεβρένη (1968): Ἐπιτ. Κλιν. Αἱματολ. 248
10. Ἐλευθ. Τσιρογιάννης (1973): Γεν. Παθ. Ἀνατομ. Α': Τόμος 242